

یاران خدا

یادنامه آزادگان طایفه ایلخاص باصری

دفتر اول

گردآوری و تدوین:

علی اکبری

سرشناسه: اکبری، علی، ۱۳۳۲ -

عنوان و نام پدیدآور: یاران خدا/ گردآوری علی اکبری.

مشخصات نشر: تهران: ویژه نگار، ۱۳۹۶

مشخصات ظاهری: ۳ ج: عکس؛ ۵/۲۱×۱۴ س.م.

شابک: دوره: 978-600-8306-03-0؛ ج. ۱: 978-600-8306-04-7؛ ج. ۲: 978-600-8306-05-4؛ ج. ۳: 978-600-8306-06-1

وضعیت فهرست‌نویسی: فیا

یادداشت: ج. ۲ و ۳ (چاپ اول: ۱۳۹۶) (فیا)

مندرجات: ج. ۱. آزادگان طایفه‌ی ایلخاص باصری. - ج. ۲. یادنامه‌ی شهید شعبانعلی اکبری باصری. -

ج. ۳. یادنامه‌ی رزمندگان و ایثارگران طایفه‌ی ایلخاص باصری.

موضوع: اکبری باصری، شعبانعلی، ۱۳۳۸ - ۱۳۶۴

موضوع: جنگ ایران و عراق، ۱۳۵۹ - ۱۳۶۷ -- شهیدان

موضوع: Martyrs -- Iran-Iraq war, 1980-1988

موضوع: باصری

موضوع: Baseri (Iranian tribe)

موضوع: جنگ ایران و عراق، ۱۳۵۹-۱۳۶۷ -- آزادگان -- خاطرات

موضوع: Released captives -- Iran-Iraq War, 1980-1988 --

موضوع: شهیدان -- ایران -- فارس -- بازماندگان -- خاطرات

موضوع: Martyrs -- Iran -- Fars -- Survivors --

موضوع: ایلات -- فارس -- ایران -- فارس

موضوع: Fars -- Iran --

رده‌بندی کنگره: ۱۳۹۶: ۲: ۷۲۰: ۶۲۰ DSF

رده‌بندی دیویی: ۹۲۲: ۸۴۳: ۹۸۸

شماره کتابشناسی ملی: ۴۷۲۵۹۱۴

یساران خدا

یادنامه‌ی آزادگان طایفه‌ی ایلخاص باصری - دفتر اول

انتشارات ویژه نگار

صفحه‌آرایی: الهام احمدی

ویراستار: پوریا بردبارمیش

سال انتشار: ۱۳۹۶

نوبت چاپ: اول

شمارگان: ۱۰۰۰

چاپ و صحافی: چاپ کتیبه ۷۷۵۰۰۶۳۷

کلیه حقوق برای ناشر محفوظ است.

آدرس: تهران/ کدپستی ۱۵۳۳۸/۶۴۸۶۱/ خیابان خرمشهر/ خیابان شهید عربعلی (نویخت)

خیابان سوم/ ضلع جنوب غربی میدان سوم/ شماره ۵/ صندوق پستی ۱۴۱۵۵/۳۱۱۱

تلفن و دورنگار: ۸۸۷۶۰۹۴۳ / ۸۸۷۳۴۱۴۷ info@vijecorp.com

فهرست

۱۳	مقدمه
۱۷	آزاده‌ی جانباز، محمد آتری ناصری
۱۹	شکرالله، فرشته‌ی نجات
۲۴	فیدل! گزارش کن
۲۷	توهم اصابت تیر
۲۸	شکرالله شهید شد
۳۰	فکه، اردوگاه غم
۳۴	ناخواسته شدم انباردار و تدارکاتچی
۳۶	آموزش بی ام پی
۳۷	عقب‌نشینی
۴۱	اولین نیروهای عراقی که به اسارت درآوردم
۴۴	محمد کمپوتی
۴۵	جنازه‌ی شهدا
۴۶	فرماندهی تیپ
۴۷	بازگشت به عقب

۴۸	آهنگران
۵۲	بازگشت مجدد به جبهه
۶۲	عملیات والفجر ۱
۷۱	و اما روزهای پس از اسارت
۷۲	آخرین توسل
۷۳	یاد حرم امام حسین (ع)
۷۵	آنا مای
۷۷	این لقمه‌ی غذا بعد از چهار روز
۷۷	اولین بار
۷۹	درد بر قفسی حاجت
۸۰	کاروان اسیر
۸۰	بیمارستان تموز
۸۱	قطع پا
۸۲	دستشویی سیار
۸۲	دومین سیلی
۸۳	اردوگاه
۸۶	دستان هنرمند و شفا بخش دکتر مجید
۸۸	پای نیمه تمام
۸۸	برخی رویدادهای دیگر
۹۳	امکانات اردوگاه
۹۴	اصلاح سر و صورت
۹۵	نسیم آزادی

۹۵	اولین پیام کوتاه
۹۷	ماه رمضان
۹۸	امامی
۹۹	تنبيه همگانی
۱۰۰	منشور ۲۵ ماده‌ای
۱۰۱	رفتار اسبابا فر منافق
۱۰۳	رجب‌لی
۱۰۳	ماه محرم
۱۰۶	مدیریت هوشمند
۱۱۴	دستشویی، مشکل همیشه
۱۱۷	درجه‌دار کریم
۱۱۷	صلیب سرخ
۱۲۳	وحشت از صلوات
۱۲۴	داروخانه‌ی عباس
۱۲۵	تخصص‌ها

آزاده‌ی جانباز، حسن علی یوسفی باصری

۱۲۳	سیلی من و کتک آن‌ها
۱۵۴	وعده‌ی فریب
۱۵۷	فرار ناموفق
۱۵۸	مرد مرد خمینی
۱۵۹	کسب و انتشار اخبار

خاطره‌ی تلخ تلخ

۱۶۷

خلاقیتهای اردوگاه

۱۶۸

ورود به ایران

۱۷۲

آزاده، نادعلی یوسفی

۱۷۹

اردوگاه

۱۸۵

رویداد غمبار

۱۹۱

حاج آقا ابوترابی

۱۹۳

فرار قه "انه

۱۹۴

آزاده، امیر، حمزه، ابهر، باصری

۱۹۹

روزهای اولیه

۲۰۲

جبهه‌ی غرب اولین میدان

۲۰۶

منتظران مهدیند

۲۰۷

ذکر خدا یادت

۲۰۷

آموزش شنا

۲۰۹

والفجر ۸

۲۱۰

نسیم جبهه

۲۲۱

سه‌راهی شهادت

۲۱۴

بار دیگر گردان حضرت موسی ابن جعفر

۲۱۶

کربلای ۳

۲۱۷

کربلای ۴

۲۱۸

۲۲۳	اسارت
۲۲۴	بازجویی
۲۲۷	تونل وحشت
۲۲۸	بازجویی در استخبارات
۲۳۱	واحد، اثنین، ثلاثه
۲۳۲	اولین حاکم بعد از دو ماه اسارت
۲۳۴	شهید محمد رضایی
۲۳۵	آمارگیری
۲۳۶	نمونه‌ای از محدودیت‌ها و بجه‌ها
۲۴۲	برنامه‌های فرهنگی خواجگان
۲۴۵	عاشورای سال ۶۷
۲۴۷	حادثه‌ای بزرگ
۲۴۹	کسب خبر
۲۵۲	درس‌هایی از اسارت
۲۵۳	خصوصیات برجسته‌ی اسرا در چنگ مزدوران بعثی
۲۵۳	چند شعر و سرود که بجه‌ها در اردوگاه سروده‌اند

مقدمه

فارس به لحاظ شرایط آب و هوایی و تنوع اقلیمی از دیرباز یکی از مهمترین مراکز کوچندگان و مرکز تفرع مسائل عشایری ایران بوده است. ۴ ایل بزرگ قشقایی، خمسه، ممسنی و بویراحمد و ۸ طایفه‌ی مستقل هنوز در استان فارس قلمرو دارند. امروزه که طبیعت ایران به خاطر حالت‌های بجا و نابجای بشر آسیب جدی دیده و بسیار شکننده شده و رشد منابع طبیعی و گسترش بی‌رویه‌ی مراکز شهری و صنایع و توسعه‌ی فیزیکی ساخت‌وسازها و ایجاد گسترده‌ای یافته است، هم محیط زیست به طور نگران‌کننده‌ای تحت تأثیر تغییرات اقلیمی و هم قلمرو و شیوه‌ی زیست کوچندگان دچار تغییر و تحول مشهودی گردیده است.

پس از ایل قشقایی، ایلات خمسه، بزرگترین ایل ستار فارس است که شامل اینالو (اینالو)، بهارلو، باصری، عرب و نفر بوده که اینک از ابتدای اولیه‌ی خود را از دست داده‌اند ولی باصری‌ها هنوز از ارکان اصلی ایلات خمسه به حساب می‌آیند. ایل باصری را طوایف متعددی در بر می‌گیرد که یکی از آنان طایفه‌ی ایلخاس می‌باشد که گذشته‌ی آن در دو قرن اخیر (از ۱۲۰۰ ه.ش به بعد) بنا به روایت سهیل، سینه‌ی پیران روشن ضمیر مشخص است. زندگی اولیه‌ی این طایفه در ولایت فارس، فرار و مهاجرت شبانه به استان کرمان، برگرداندن تعدادی خانوار توسط حکام وقت فارس، مهاجرت مجدد از فارس به اصفهان توسط دو برادر به نام‌های علی‌اکبر و محمدیوسف به همراه خانواده‌ی خود که منشأ طایفه‌ی فعلی ایلخاس هستند، ادامه‌ی فعالیت بیش از یک قرن در آنجا و باز مهاجرت و یا فرار شبانه‌ی ده‌ها خانوار در سال‌های ۱۳۲۶ و ۱۳۲۷ از اصفهان به فارس به دلیل ناآرامی‌ها و چپاول‌ها و در نهایت اسکان ناچاری در سال ۱۳۵۰ به خاطر ملی شدن جنگلها و مراتع، قوانین

سخت‌گیرانه، تحکم و باج‌خواهی‌های مأموران دولتی و بروز خشکسالی‌ها بخشی از فراز و فرود زندگی این جمعیت عشایری است.

جامعه‌ی عشایری همواره مدافع سرسخت تمامیت این آب و خاک بوده‌اند، تاریخ گواه فراوانی دارد. به‌علاوه پایبندی عمیق آحاد طایفه‌ی ایلخاص به دین، باورهای مذهبی مستحکم و عامل به احکام شرع بودن، آنان را با سایر ایلات و طوایف کاملاً متمایز نموده است که این ویژگی را در زوایای مختلف زندگی آنان می‌توان یافت. اوج این تمایز در دوران دفاع مقدس بروز کرد که بالغ بر ۶۲ نفر شهید و ده‌ها آزاده و جانباز به همراه داشته است. خانوارهای این طایفه امروزه در روستای شهید آباد خرمید فارس، شیراز، اصفهان، برآن اصفهان، حومه‌ی شهرستان مرودشت و ... کنده شده‌اند.^۱

مطابق پیش‌رو اولین جلد از مجموعه‌ی چند جلدی «یاران خدا» است که خاطرات چهار تن از آزاده‌ی ایلخاص را در دوران اسارت در جنگ تحمیلی با عراق در بر می‌گیرد. هر چند آنگونه که مورد نظر بود کار پیش نرفت و به زعم نگارنده مطالب ناقص است. جمع‌آوری همین مقدار هم کار راحتی نبود و حدود سه سال به درازا کشید، به‌هرحال از به‌یادمانی همگی آنانی که در جمع‌آوری مطالب این جلد نگارنده را یاری کرده‌اند بسیار سپاس‌گزارم.

بخش عمده‌ای از خاطرات آزاده‌ی جانباز، محمد اکبری را خودشان نوشته بودند و نگارنده به تکمیل، ویرایش، عنوان‌گذاری و پرداختن آن اقدام نموده است ولی سه مورد دیگر خیلی زیاده برد. عزیزان آزاده بسیار سنجیدار بودند و هست که مطلبی بنویسند یا رویدادها را بیان کنند و معتقدم که بسیاری از گفته‌ها وجود دارد که در سینه‌ی آنان ماند. نمی‌دانم چرا اینقدر مأخوذ به حیا هستند و نمی‌خواهند آنچه را که شاهد بوده‌اند و یا بر سر خود و هم‌زندانی‌هایشان آمده و در واقع بخشی از تاریخ این مرز و بوم به‌ویژه فامیل است را بازگو کنند، گرچه وانمود می‌کنند که بسیاری از اتفاقات را فراموش کرده‌اند. به‌هرحال اعتقاد بر این است که بسیاری از حقایق و واقعیت‌ها گفته نشد و مکتوم ماند. مفهوم آنچه را که بیان شده و یا نوشته‌اند چندان

۱- علاقه‌مندان برای اطلاعات بیشتر به کتاب طایفه‌ی ایلخاص باصری، نوشته‌ی علی اکبری، محمدعلی اکبری و... انتشارات نکدرخت، چاپ سال ۱۳۹۱ مراجعه کنند.

تغییری ندادم تا روح مطلب حفظ و امانت‌داری رعایت شود اما جمله‌بندی‌ها را قدری دستکاری کرده‌ام تا مطالب تقریباً از چارچوب یکنواختی تبعیت کنند. تقدم و تأخر خاطرات این چهار آزاده‌ی عزیز به ترتیب دریافت مطالب از آنهاست نه چیزی دیگر.

علی اکبری
(حاج تقی)

www.ketab.ir